

LH. 1, 2

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea 1 / Ondoren 2-3

IKASGAIA

Natura, gizarte eta kultura
ingurunearen ezagutza

GAI EKOSIZIALAK

- Ekodependentzia
- Aldaketa ekosozialeko eragileak

INGURUMEN-POLITIKAK

- Ura
- Hondakinak
- Biodibertsitatea
- Ohitura jasangarriak
- Aldaketa klimatikoa

Ikas egoeraren markoa

TESTUINGURUA. Nola aldatu da biodibertsitatea denboran zehar. Gure arbasoak kobazuloetan bizi ziren. Bizirauteko inguruko baliabideak ustiatzen zituzten.

Abiapuntua

Ziurgabetasunezko garai hartan bizitzeko gai ziren. Zer material erabiltzen zituzten bizirauteko? Zertaz elikatzen ziren? Non bizi ziren?

AZKEN EKOIZPEN EDO PRODUKTUA. Ikas esperientzian zehar egindako ekintza ezberdinei esker ikasleak naturatik hurbilago egongo dira eta natura zaintzeko tresna ezberdinak ezagutuko eta erabili ahal izango dituzte.

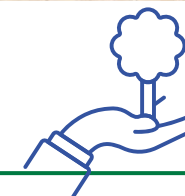
HELBURU KOMPETENZIALAK

- Oinarrizko jakintzak eskuratzea, Urdaibaiko ingurune naturaletan bizitako esperientzia esanguratsuen bidez, ikasleen pentsatzeko eta jarduteko modua aldatzeko jasangarritasun irizpideen arabera.
- Garai ezberdinetako espezie ezberdinak eta beraiek izandako eboluzioa ezagutu, zergatik ageri diren garai horietan ulertzeko.
- Inguruko izaki bizidunak aztertzea, behaketa analitiko bat eginez hauen garrantziaz jabetzeko.
- Urdaibairen babes ereduaren helburua zein den ikustea, azalpen laburren bitartez jasangarritasun kontzeptua pixkanaka lantzen joateko.
- Historiaurreko gizakiaren bizimodua ezagutzea, ondare kulturalaren kontserbazioaren garrantziaz jabetzeko.
- Denboran zehar gertatu diren klima, paisaia eta biodibertsitatearen aldaketak ezagutzea, beraien arteko harreman eta elkarreraginak ulertzeko.
- Garai ezberdinetan gizakiak egiten dituen naturaren erabilera desberdinak ezagutzea, bere garrantziaz ohartu eta bere kontserbazioarekin sentikortzeko.

LH. 1, 2

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea 1 / Ondoren 2-3

Curriculumaren zehaztapenak

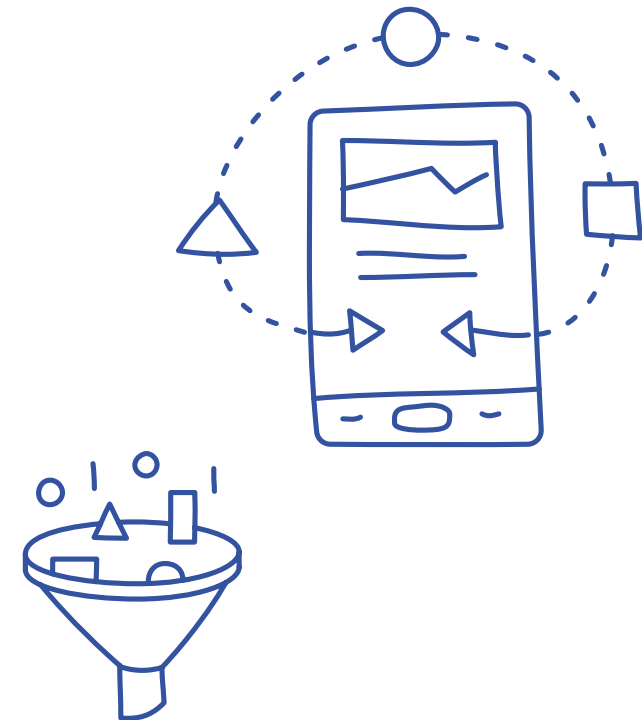
NATURA, GIZARTE ETA KULTURA INGURUNEAREN EZAGUTZA

FUNTZ. KONP	DESK.	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	ONINARRIZKO JAKINTZAK
HKK KE STEM KD KPSII HK EK	1,2,3 1,2 1,2,4 1,2 4,5 4 1,3	2. Galdera zientifiko errazak planteatzea eta erantzutea, pentsamendu zientifikoaren berezko teknikak eta tresnak erabilia, eta jakintza desberdinak elkarrekin konektatuz, ingurune naturalean, sozialean eta kulturean gertatzen diren gertaerak eta fenomenoak interpretatzeko eta azaltzeko.	2.1. Gogoeta egitea eta galdera egokiak egiten ikastea, modu gidatu eta gidatuan. 2.2. Gertuko objektu, gertakari eta fenomenoei buruzko jakin-mina erakustea, hipotesiak formulatuz eta informazioa eta emaitzak egindako iragarpenekin alderatuz. 2.3. Ikerketak hala eskatzen duenean, agindutako edo gidatutako esperimentuetan parte hartzea, hainbat ikerketa-teknika erraz erabiliz, tresnak.	A. Kultura zientifikoa 1. Jarduera zientifikorako hastapenak: – Ikerketaren beharretara egokitutako miaketa-prozedurak, esperimentalak edo dokumentalak (denboran behatzea, identifikatzea eta sailkatzea, patrioiak eta ereduak bilatzea). 2. Bizitza gure planetan: – Izaki bizidunen oinarrizko beharrak eta objektu bizigabeekiko desberdintasuna. Bizitzaren zikloa, eta heriotza zikloaren zati gisa.
HKK KE STEM KD KPSII HK EK KAKK	1,3 1,2 1,2,4,5 1 4 1,4 1 1,2	5. Natura-, gizarte- eta kultura-ingurunekeo elementu edo sistemen ezaugarriak identifikatzea eta aztertzea, eta horien antolamendua eta propietateak deskribatzea, eta haien arteko harremanak ezartzea, kultura- eta natura-ondarearen balioa ezagutzeko eta hura kontserbatzeko eta hobetzeko ekintzei ekiteko, erabilera arduratsu eta iraunkor baten bidez.	5.2 Ingurune natural, sozial eta kultural hurbileko elementuen arteko konexio erraz eta zuzenak ezagutzea, modu gidatuan. 5.4 Ondare naturala eta kulturala errespetatzeko eta gozatzeko jarrerak erakustea, eta zaintzea eta kontserbatzea beharrezkoa den ondasun komun gisa aitortzea.	A. Kultura zientifikoa 2. Bizitza gure planetan: – Izaki bizidunen oinarrizko beharrak eta objektu bizigabeekiko desberdintasuna. Bizitzaren zikloa, eta heriotza zikloaren zati gisa. – Izaki bizidunen egokitzapenak beren habitatera, beren beharrak asetzen dituzten leku gisa ulertuta. C. Gizarteak eta lurraldeak 4. Kontzientzia ekosoziala – Gure ingurunea ezagutzea. Paisaia naturalak eta paisaia gizatiartuak, eta horien elementuak. – Ingurunearen gaineko giza ekintza eta horren ondorioak.
HKK KE STEM KD KPSII HK EK KAKK	1,2,3,5 1,2,3 1,2,5 2,3,5 4, 1,2,3,4 1,2,3 1.	6. Gizakiak ingurunean egiten duen esku-hartzearen kausak eta ondorioak kritikoki aztertzea, maila soziala, ekonomikoa, kulturala, teknologikoa eta ekologikoa integratuz eta pertsonen eta planetaren errespetuarekin, zaintzarekin eta babesarekin kontsekuenteak diren ohitura iraunkorrak praktikan jarritz, arazoei aurre egiteko, konponbideak bilatzeko eta konponbidean banaka eta elkarlanean jarduteko gaitasuna garatzeko.	6.1. Bizi-ohitura jasangarriak erakustea, planetako bizitza mota guztiak errespetatzeko, zaintzeko eta babesteko beharraz jabetuta. 6.2. Eremu hurbileko elementu eta baliabideekin lotuta, esplizituki eta adibideen bidez identifikatzea pertsonen bizitzak beren ekintzekin duen erlazioa.	A. Kultura zientifikoa 2. Bizitza gure planetan: – Izaki bizidunak eta haiek bizi diren ingurunea zaintzeko eta errespetatzeko ohiturak. C. Gizarteak eta lurraldeak 4. Kontzientzia ekosoziala – Bizi-ohitura jasangarriak. Uraren eta energiaren erabilera, mugikortasun jasangarria eta hondakinen kudeaketa.

LH. 1, 2

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea 1 / Ondoren 2-3

FUNTZ. KONP	DESK.	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
HKK	1,2,3	7. Natura-, gizarte- eta kultura-ingurunearen jarraitutasunak eta aldaketak behatzea, ulertzea eta interpretatzea, kausalitate-, aldiberekotasun- eta ondorengotza-erlazioak aztertuta, elementuen eta gertaeren arteko harremanak azaltzeko eta baloratzeko, eta iraunkortasun-irizpideen arabera jokatzeko.	7.1. Natura-, gizarte- eta kultura-ingurune hurbileko gertaerak kronologikoki antolatzea, neurtzeko eta denboran kokatzeko oinarrizko nozioak erabiliz, historiako pertsona garrantzitsuekiko, iraganeko bizimoduekiko eta horien bilakaeraren garrantziarekiko jakin-mina erakutsita.	A. Kultura zientifikoa 2. Bizitza gure planetan: – Izaki bizidunen egokitzapenak beren habitatera, beren beharrak asetzen dituzten leku gisa ulertuta. C. Gizarteak eta lurraldeak 2. Gizarteak denboran zehar: – Denboraren pertzepzioa. Denboraren neurketa eguneroko bizitzan. Bizi-zikloa eta belaunaldien arteko harremanak, Historiaren existentziarako lehen hurbilketa gisa.
KE	1,2			
STEM	4			
KD	1,4,5			
KPSII	4			
HK	1,2,3			
KAKK	1			

LH. 1, 2

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea 1 / Ondoren 2-3

Ikuspegi ekosoziala

IKASKUNTZA EKOSOZIALA

- * 1. Giza ekodependentzia barnertzea. Bizitzaren sarearen parte garela ohartzea.
- * 2. Biosfera gurtzea. Biodibertsitatearen eta ekosistemen garrantzia baloratzea. Natura gizakiek kontrolatu eta ustiatzeko existitzen dela dioen ideiarekin ikuspegi kritikoa izatea. Antropozentrismoa ekozentzismora igarotzea.
- * 14. Epe labur eta luzean "distantzia" luzeko denboraren eta espazioaren aldetik eta beste pertsona eta espezie batzuekin enpatia eta gupida garatzea.

EBALUAZIO IRIZPIDE EKOSOZIALAK

- * Izaki bizidun guztiak elkarrekin lotuta daudela onartzea.
- * Gizakiak gainerako izaki bizidunak behar dituela adieraztea / Gizakiak gainerako izaki bizidunak behar ez dituela ez adieraztea.
- * Bizitza osoari balioa ematea.
- * Beren ingurune naturalean bizi diren izaki bizidunen aniztasunaren edertasunari balioa ematea.
- * Bizitza osoaren babesari balio handia ematea, kulturalki arbuiatzen gaituena barne (ornogabeak, adibidez).
- * Espazioan eta denboran urrutien dauden izakiekin enpatia errudimentiboki egitea. Adibidez, Doñanako fauna edo hurrengo belaunaldia gure familian.
- * Espazioan eta denboran hurbilen dauden izakiekin enpatizatzea.

OINARRIZKO JAKINTZA EKOSOZIALAK

- * Ekodependentzia kontzeptua. Gizakiak bere beharrak modu autonomoan asetzeko ezintasuna, naturaren baliabiderik gabe.
- * Ekodependentzia ikusezina (ekodependentzia dugun eguneroko bizitzako alderdiak).
- * Natura zaintzearen garrantzia.
- * Edertasuna izaki bizidun aniztasunean eta oreka ekosistemikoetan.
- * Konexio emozionala naturarekin.
- * Enpatia eta errukia kontzeptuak.
- * Beste izaki bizidun batzuekiko enpatia. Beste izaki bizidun batzuen eskubideak.

Euskal Autonomia Erkidegoko curriculumaren konpetentzia esparruarekin lotura zuzena izateaz gain, dimentsio ekosoziala indartu nahi izan dugu gure ikas esperientzietan. Horretarako, FUHEMek (Fundación Benéfico-Social Hogar del Empleado) proposatutako ikaskuntza ekosozialak ere sartu dira modu osagarrian. Begirada ekosozialaren integrazioan erreferentea da FUHEM.

LH. 1, 2

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea 1 / Ondoren 2-3

Metodologia

ESTRATEGIA

Araoetan oinarritutako ikaskuntza
Zereginetan oinarritutako ikaskuntza
Gogoetan oinarritutako ikaskuntza
Beste batzuk

ESTRATEGIA
EKOSOZIALAK

Ikuspegi sozioafektiboa
Ekintzarako ikaskuntza
Ikaskuntza aktiboa

TEKNIKAK

OHIKOAK:
Tailerrak
Ikus-entzunezkoak
Entzute kolektiboa
Azalpenak talde handietan
Beste batzuk

EZOHIKOAK:
Beste batzuk:
Interpretazio zentroa

